

Lag (1971:850) med anledning av gränsälvsöverenskommelsen den 16 september 1971 mellan Sverige och Finland

[\[Fakta & Historik\]](#)

Kapitlen 1-9 i gränsälvsöverenskommelsen den 16 september 1971 mellan Sverige och Finland skall gälla som svensk lag. Bestämmelserna har den lydelse som härvid fogad bilaga utvisar. Vad som sägs om vattenöverdomstolen i 8 kap. art. 15 skall dock avse Miljööverdomstolen. Lag (1998:866)

1. Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer och gäller så länge gränsälvsöverenskommelsen är i kraft.
2. Om anläggning eller företag, som avses i gränsälvsöverenskommelsen, tillkommit innan denna lag trätt i kraft eller tillkommit därefter i enlighet med domstols eller annan myndighets på grund av förut gällande bestämmelser meddelade beslut, skall förut gällande bestämmelser tillämpas vid bedömning av anläggningens eller företagets laglighet och därmed förenade rättigheter och skyldigheter. Bestämmelserna om omprövning i gränsälvsöverenskommelsen får dock tillämpas på anläggning eller företag som nu avses.
3. Mål eller ärende som vid denna lags ikraftträdande är anhängigt vid domstol eller annan myndighet och som rör fråga som omfattas av gränsälvsöverenskommelsen skall handläggas och bedömas enligt förut gällande bestämmelser.
4. Kiviranta pata får utslås och drivas enligt hittills gällande regler intill ett år från ikraftträdandet av denna lag.

Bilaga

Gränsälvsöverenskommelsen den 16 september 1971 mellan Sverige och Finland

Kap. 1 Allmänna stadganden

Art. 1

Överenskommelsen äger tillämpning på följande vattenområden:
Könkämä och Muonio älvar samt den del av Torne älv och de sjöar i vilka riksgränsen mellan Finland och Sverige löper (gränsälvarna),
de sjöar och vattendrag vilka utgör sidogrenar av eller tillflöden till gränsälvarna,
de särskilda utflöden som bildas av Torne älvs skilda mynningsgrenar,
den del av Bottniska viken som ligger inom finska och svenska Nedertorneå socknar.
Överenskommelsens bestämmelser om fiske har särskilt tillämpningsområde enligt vad som anges i kap. 5 art. 1.

Art. 2

Överenskommelsen omfattar:
åtgärd, som innebär byggande i vatten enligt kap. 3 eller vattenreglering enligt kap. 4 eller som kan medföra förorening enligt kap. 6, om åtgärden utföres inom gränsälv,
åtgärd av samma beskaffenhet, om åtgärden eljest utföres inom tillämpningsområdet, såsom det bestämts ovan i art. 1 [första stycket](#), i endera staten och kan medföra verkningar i den andra staten,

fiske inom det i kap. 5 art. 1 angivna särskilda tillämpningsområdet.

Bestämmelser om flottning finns i överenskommelsen den 17 februari 1949 mellan Sverige och Finland om flottningen i Torne och Muonio älvar med den därvid fogade stadgan angående flottningen i Torne och Muonio gränsälvars flottled. I en tilläggsöverenskommelse till nämnda överenskommelse med bifogad tilläggsstadga skall meddelas erforderliga kompletterande bestämmelser.

Art. 3

De av överenskommelsen berörda vattenområdena skall enligt de närmare grunder som anges i denna överenskommelse nyttjas så, att båda länderna får tillgodonjuta fördelarna av gränsvattendragen och gränsbygdens intressen främjas på bästa sätt. Särskild vikt skall fästas vid naturvårdsintresset; så långt möjligt skall fiskbeståndet tryggas och förening av vattnet motverkas.

Art. 4

Är fråga om skilda företag, som avser samma vattenområde eller av annan orsak ej kan utföras jämte varandra, skall företräde ges åt det företag som från allmän och enskild synpunkt kan antagas bli till största gagn. Mellan stridiga intressen skall såvitt möjligt jämkas så, att vart och ett kan tillgodoses utan väsentligt förfång för annat.

Art. 5

I gränsälvarna med sidogrenar skall lika lott i vattenmängden tillkomma vardera sidan, även om större del därav framrinner inom den ena staten än inom den andra. Härigenom rubbas ej den rätt till vattnet som enskild kan grunda på dom, urminnes hävd eller annan särskild rättsgrund.

Art. 6

Den som äger eller har nyttjanderätt till strand vid gränsälv får oavsett riksgränsen förfoga över annan tillhörigt vattenområde utanför stranden för anordnande av mindre brygga, båt-, bad- eller tvätthus eller annan sådan byggnad.

I gränsälv äger envar taga vatten och is till husbehov eller för annat likartat ändamål nyttja vattnet.

Vattenområde får ej tagas i anspråk för ändamål som avses i denna artikel, om områdets ägare tillskyndas nämnvärd olägenhet därav eller om fiske eller flottning lider intrång. Denna artikel rubbar ej vad som eljest gäller om samfärdseln över riksgränsen.

Art. 7

Enligt gränsregleringstraktaten den 8/20 november 1810, art. IV, äger innevånarna i varder staten rätt att färdas fritt med båt på gränsälvarna samt att, om det är nödvändigt med hänsyn till båtfartens säkerhet, eller för förhållning av båtar, lägga till vid den motliggande stranden.

Art. 8

I den mån överenskommelsen icke innefattar särskilda bestämmelser, skall inom vardera staten där gällande rätt tillämpas.

Kap. 2 Gränsälvskommission

Art. 1

För tillämpning av överenskommelsen skall finnas en ständig, av staterna gemensamt tillsatt kommission (finsk-svenska gränsälvskommissionen).

Art. 2

Gränsälvskommissionen skall bestå av sex medlemmar, av vilka regeringen i vardera staten utser tre. Medlem skall utses för viss tid. Av vardera statens medlemmar skall en vara lagkunnig och erfaren i domarvärv samt en vara tekniskt sakkunnig; den tredje skall vara en med gränsbygdens förhållanden väl förtrogen person som utses, den finska medlemmen efter förslag av länsstyrelsen i Lapplands län och den svenska medlemmen efter förslag av länsstyrelsen i Norrbottens län.

Regeringen i vardera staten förordnar en av den statens medlemmar att, växelvis staterna emellan, för ett år i sänder, vara ordförande eller vice ordförande i kommissionen.

För varje medlem utses i den ordning som gäller för medlemmen en eller flera ersättare som uppfyller de för medlemmen stadgade behörighetsvillkoren.

Till kommissionens förfogande skall ställas sekreterare och den övriga personal som kommissionen behöver.

Art. 3

Gränsälvscommissionen föranstaltar enligt eget bestämmande om de undersökningar och utredningar som påkallas för att den skall kunna fullgöra sina åligganden enligt denna överenskommelse.

Kommissionen kan träda i direkt förbindelse med myndigheter i vardera staten samt påkalla deras biträde för erhållande av upplysningar och för det samråd som är behövt.

Vid behov äger kommissionen anlita sakkunniga för särskilda utredningsuppdrag.

Art. 4

Vardera staten avlönar de kommissionsmedlemmar som utsetts av staten. Övriga kostnader för kommissionens verksamhet, vilka icke uppenbarligen är att anse som blott endera statens utgifter, skall gäldas till lika delar av staterna.

Art. 5

Medlem av gränsälvscommissionen är underkastad straffrättsligt ansvar för sina handlingar i tjänsten enligt lagen i den stat vars regering utsett honom. För befattningshavare hos kommissionen skall i fråga om sådant ansvar gälla vad lagen i den stat där han har sitt hemvist stadgar beträffande den som är anställd i allmän tjänst.

Medlem av en befattningshavare hos kommissionen skall under utövning av sin tjänst åtnjuta straffrättsligt skydd i enlighet med vad lagen i den stat där utövandet äger rum stadgar för den som är anställd i allmän tjänst.

Art. 6

Det åligger myndigheterna i vardera staten att tillåta medlem av eller befattningshavare hos gränsälvscommissionen eller sakkunnig som förordnats att utöva tillsyn enligt kap. 9 art. 11 att överskrida gränsen, varhelst detta för kommissionens arbete eller tillsynens utövande är lämpligt, samt att lämna dem största möjliga lättnad med avseende å pass och andra legitimationshandlingar liksom beträffande tid, varunder gränsen får överskridas och vistelse ske inom staten.

Art. 7

Gränsälvscommissionens tillhörigheter skall vara fria från all behandling av tullmyndighet samt från in- och utförelseavgift.

Art. 8

I bilaga A till denna överenskommelse har intagits stadga för gränsälvscommissionen.

Kap. 3. Byggande i vatten

Art. 1

Såsom byggande i vatten anses i denna överenskommelse:

uppförande av anläggning i vattenområde,
reglering av vattenstånd eller vattenavrinning,
bortledande av vatten från vattenområde,

vidtagande av annan åtgärd, som kan föranleda ändring av vattenståndet eller vattenföringen eller av vattnets djup eller läge.

Vad som stadgas om byggande i vatten gäller även:

vidtagande av åtgärd i vattenområde, vilken kan påverka grundvattenförhållandena,
uppförande av bro eller annan anläggning över vattenområde,
framdragande av ledning eller utförande av annan anläggning under vattenområde.

Ändring eller utrivning av byggnad i vatten anses som byggande, om åtgärden kan märkbart förändra vattenförhållandena.

Art. 2

byggande i vatten skall ske så, att ändamålet utan oskäligen kostnad vinnes med minsta möjliga intrång och olägenhet för annat intresse inom någondera staten. Hänsyn skall i skäligen omfattning tagas till förutsedda framtida företag, som kan beröras av anläggningen.

Art. 3

Om någon till följd av byggande i vatten lider skada eller intrång, får byggandet ske endast om det prövas från allmän eller enskild synpunkt medföra fördel som väsentligt överväger olägenheterna.

Skulle byggandet medföra väsentlig försämring av befolkningens levnadsförhållanden eller förorsaka sådan bestående ändring av naturförhållandena, varigenom väsentligt minskad trevnad för närboende eller betydande förlust från naturvårdssynpunkt är att befara, eller eljest förnärma betydande allmänt intresse, får det tillåtas endast under förutsättning att det är av synnerlig vikt för näringslivet eller för roten eller eljest från allmän synpunkt.

För skada och intrång skall utgå ersättning enligt kap. 7.

Art. 4

Vid bedömning huruvida tillämnat byggande får ske skall förhållandena inom den ena och inom den andra staten beaktas såsom likvärdiga.

Art. 5

Om flera på grund av äganderätt eller ständig servituts- eller nyttjanderätt råder över den i gränsälv inom endera staten belägna delen av ett strömfall, kan en eller flera av dem vid förfarande enligt art. 13 medges rätt att tillgodogöra sig annans del, om så får ske enligt de villkor som i sådant avseende gäller jämlikt lagen i den stat till vilken strömfallsdelen hör. Ersättning för tillgodogörandet skall utgå enligt kap. 7.

Art. 6

Den som på grund av äganderätt eller ständig servituts- eller nyttjanderätt råder över den till endera staten hörande delen av ett strömfall i gränsälv eller som på grund av sådan rätt jämte rätt som följer av art. 5 kan tillgodogöra sig strömfallsdel som nu sagts kan bjuda den som råder över motsatta sidan att gemensamt utnyttja fallet. Avvisas erbjudandet, kan vid förfarande enligt art. 13 den som bjudit medges rätt att mot ersättning enligt kap. 7 tillgodogöra sig den andres del.

Har den som råder över motsatta sidan förklarat sig villig att delta i fallets utbyggnad men kan enighet ej nås om villkoren för deltagandet, bestämmes dessa villkor vid förfarande enligt art. 13.

Art. 7

Om byggande i vatten kan menligt inverka på fiske, har den som bygger att vidtaga eller bekosta sådana åtgärder, som skäligen finnes påkallade för att trygga fiskets bestånd eller upprätthålla likvärdigt fiske.

Art. 8

Den som bygger i vatten är skyldig att i skäligen omfattning vidtaga eller bekosta åtgärder till motverkande av olägenhet för samfärdsel.

Den byggande är även skyldig att vidtaga eller bekosta erforderliga åtgärder till förebyggande av att olägenhet av någon betydelse uppkommer för flottning. Om i visst fall kräves förhållandevis omfattande åtgärder för att avhjälpa olägenhet för flottning, skall staterna gemensamt överväga om och i vad mån åtgärderna kan bekostas av allmänna medel.

Art. 9

Vid byggande i vatten skall tillses att, bortsett från tillfällig och övergående grumling, vattenförorening som innebär olägenhet av någon betydelse ej uppkommer.

Art. 10

Om byggande i vatten medför väsentlig ändring av vattenförhållandena eller eljest är av betydande omfattning eller ingripande beskaffenhet, kan för företaget bestämmas skyldighet att utge viss årlig avgift. Denna avgift skall användas till förebyggande eller minskande av skada eller olägenhet, som vållas genom företaget och ej är av beskaffenhet att ersättning därför utgår, eller till gottgörelse för sådan skada eller olägenhet eller för tillgodoseende av annat ändamål beträffande den bygd som beröres av företaget.

Storleken av avgiften skall fastställas med skäligt beaktande å ena sidan av den fördel som vinnas genom företaget och å andra sidan av den skada och lägenhet som uppkommer därav. Avgiften får ej i något fall sättas högre än två procent av den beräknade årliga nettoytan av företaget. Den skall inbetalas till gränsälvscommissionen och tillföras den fond som omförmäles i kap. 9 art. 8.

Även eljest kan i fråga om företag för byggande i vatten bestämmas sådana särskilda villkor, som skäligen finnes påkallade med hänsyn till bygden och allmänna intressen i övrigt.
Art 11.

För att möjliggöra sådant byggande i vatten, som är av mera väsentlig betydelse ur allmän eller enskild synpunkt, eller för att förebygga eller minska skada eller olägenhet av byggande i vatten kan den byggande erhålla rätt att mot ersättning enligt kap. 7 varaktigt eller tillfälligt taga i anspråk annan tillhörig fast egendom.

Art. 12

Under de förutsättningar som anges i art. 11 kan den byggande tillerkännas rätt att mot ersättning enligt kap. 7 taga i anspråk eller ändra eller utriva annan tillhörig byggnad i vatten.

Art. 13

För sådant byggande i vatten som omfattas av överenskommelsen kräves tillstånd av gränsälvscommissionen. Tillstånd behöver dock ej inhämtas, om byggandet är av ringa omfattning och det är uppenbart, att allmänt eller enskilt intresse icke menligt påverkas av byggandet.

Är fråga om uppförande eller mera betydande ändring av dammbyggnad i gränsälv eller om vattenreglering av beskaffenhet att väsentligt påverka vattenförhållandena i gränsälv, skall commissionen innan tillstånd ges underställa frågan om tillåtligheten av företaget och de villkor som med hänsyn till allmänna intressen bör gälla för detta båda regeringarnas prövning. Oavsett företagets beskaffenhet skall sådan underställning äga rum, om commissionen finner företaget kunna medföra sådana verkningar som avses i art 3. [andra stycket](#). Även i annat fall skall underställning hos båda regeringarna ske, om commissionen finner särskild anledning därtill föreligga eller om endera regeringen förbehåller sig rätt till prövning av företaget och lämnar commissionen besked därom innan commissionen avgjort frågan om företagets tillåtlighet.

Fråga om medgivande enligt art. 6 [första stycket](#) eller bestämmande av villkor enligt [andra stycket](#) i samma artikel skall efter underställning prövas av båda regeringarna.

Art. 14

Har byggnad i vatten verkställt utan att medgivande erhållits enligt denna överenskommelse eller enligt förut gällande bestämmelser, är byggnadens ägare berättigad att påkalla gränsälvscommissionens prövning av byggnadens laglighet.

Byggnadens ägare är bevisningskyldig i avseende å de före byggnadens tillkomst rådande förhållandena i vattnet. Beträffande verkan av gränsälvscommissionens beslut skall art. 16, 18 och 19 äga motsvarande tillämpning.

Art. 15

Tillsånd till byggande i vatten får, då det påkallas av omständigheterna, meddelas för bestämd tid.

Art. 16

Beslut varigenom lämnats tillstånd till byggande i vatten är gällande mot envar i den mån det äger laga kraft, dock med de inskränkningar som följer av art. 17-19.

Art. 17

Har företag för byggande i vatten ej blivit fullbordat inom den tid som bestämts enligt kap. 8 art. 9 punkt 5, är tillståndet förfallet, såvitt det avser sådan del av företaget som ej kommit

till stånd. Gränsälvscommissionen kan dock, efter ansökan som göres före utgången av denna tid, medge anstånd i högst tio år, om skäl förekommer därtill.

Art. 18

Tillstånd till byggande i vatten kan på ansökan av vederbörande myndighet i någondera staten eller företagens ägare omprövas, såvitt angår de villkor som med hänsyn till allmänna intressen bör gälla för företaget. Ansökan kan göras under fyrtionde året efter det kalenderår då tillståndet meddelades och därefter vart fyrtionde år; i fråga om avgift enligt art. 10 skall dock perioden vara tio år. Har omprövning ej påkallats under sista året av viss period, skall förut meddelade bestämmelser gälla även för nästa period.

Bestämmelse i fråga som avses i art. 7 får utan iakttagande av viss tid omprövas enligt denna artikel, om bestämmelsen visar sig vara mindre tjänlig till skydd för fisket; ändringen får dock ej förnärma tredje mans rätt.

Vid omprövningen får företagens ägare ej åläggas förpliktelser, vilka medför väsentlig kostnad eller olägenhet utöver vad som tidigare ålagts honom.

Art. 19

Anspraak på ersättning för skada eller intrång, som icke förutsetts av gränsälvscommissionen vid tillståndets meddelande, får framställas inom tio år, räknat från utgången av den tid inom vilken byggnaden skall vara fullbordad. Är skadan eller intrånget betydande, får inom samma tid föras talan om meddelande av sådana ändrade föreskrifter rörande företaget, som utan att förnärma tredje mans rätt eller medföra väsentlig olägenhet för ägaren är ägnade att förebygga eller i största möjliga mån minska skadan eller intrånget för framtiden.

Art. 20

Ägare av företag för byggande i vatten är pliktig att underhålla de anläggningar som hör till företaget så, att fara för allmän eller enskild rätt förebygges.

Art. 21

Rensning, som är nödvändig för bibehållande av vattens djup eller läge, får utan hinder av vad som stadgas i art. 13 verkställas utan gränsälvscommissionens prövning. Jord eller annat som upptages vid rensningen får, om det är påkallat och ej avsevärda olägenheter vållas därav, uppläggas på närmaste strand eller föras till lämpligt ställe i närheten. Innehavare av fastighet som beröres av rensningen eller uppläggningsen skall i god tid underrättas om åtgärden.

Har vattendrag vikit från sitt läge, äger i fråga om återställande av vattendraget i dess förra skick bestämmelserna i [första stycket](#) motsvarande tillämpning, under förutsättning att återställandet sker inom tre år från det förändringen inträdde.

För skada och intrång till följd av åtgärd som avses i denna artikel skall ersättning utgå enligt kap. 7.

Art. 22

I fråga om byggande i vatten som avser vattenreglering eller som tillgodoser fiskets behov gäller för vissa fall särskilda bestämmelser enligt kap. 4 och 5.

Kap. 4. Särskilda bestämmelser om vattenreglering

Art. 1

Tillstånd att reglera vattnets avrinning ur sjö eller i vattendrag kan ges den som önskar åstadkomma bättre hushållning med vattnet i syfte att främja samfärdsel, flottning, utnyttjande av vattenkraft, jordbruk, skogsbruk, fiske, vattenförsörjning, vattenvård eller annat allmänt intresse av betydelse.

Beträffande företag som avses i [första stycket](#) gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i kap. 3.

Art 2.

Har någon gjort ansökan om tillstånd till företag varom stadgas i art 1, äger annan, som i

sådant avseende som där anges har väsentlig nytta av företaget, förena sig med sökanden om detta och inträda såsom deltagare i företaget.

Art. 3

I samband med tillstånd till vattenreglering, i vilken två eller flera intressenter deltagar, skall gränsälvscommissionen meddela föreskrifter om delaktigheten i företaget. Om det finnes erforderligt, skall commissionen även fastställa stadgar för företaget; dessa stadgar skall innehålla bestämmelser om styrelse för företaget, revision av styrelsens förvaltning samt handhavande i övrigt i företagets angelägenheter.

Art. 4

Industri- eller kraftföretag eller annat sådant företag, vilket i avseende som sägs i art. 1 [första stycket](#) tillgodogör sig nytta av vattenreglering i gränsälv utan att deltaga i regleringen, kan av gränsälvscommissionen åläggas att till regleringsföretaget utgiva gottgörelse härför, motsvarande skälig andel av regleringskostnaden. Gottgörelsen fastställs till visst årligt belopp eller på annat sätt som finnes lämpligt.

Kap. 5. Fiske

Art. 1

I fråga om fiske inom det område som utgöres av gränsälvarna med sidogrenar och utflöden jämte den inom finska och svenska Nedertorneå socknar norr om latitudsparallellen 65°35'N belägna delen av Bottniska viken (Torne älvs fiskeområde) skall gälla vad nedan stadgas.

Den del av Torne älvs fiskeområde som ligger norr om älvmyningen, bestämd såsom en rät linje mellan spetsen av Hellälä norra udde på finska sidan och udden Virtakari på närmast motliggande svenska land, benämnes älvområdet; den del som ligger söder därom benämnes havsområdet. Torne älvs utflöden tillhör älvområdet.

Art. 2

Inom älvområdet skall i varje gren där fisken har sin gång finnas fiskådra i djupaste vattnet. Fiskådran utgör en tredjedel av vattnets bredd vid vanligast förekommande lågt vattenstånd. Fiskådra, som enligt lagen i vederbörande stat finnes i tillflöde till älvområdet, skall med oförändrad bredd sträcka sig ut till fiskådran i sagda område.

Gränsälvscommissionen kan, om skäl därtill föreligger, bestämma att fiskådran skall gå i annan del av vattnet än som anges i [första stycket](#); dock får sådan ändring vidtagas endast om den kan antagas icke medföra väsentligt förfång för någon som ej samtyckt därtill.

Fiskeredskap eller annan anordning får ej i annat fall än då fråga är om åtgärd, vartill medgivande erhållits enligt vad i denna överenskommelse är stadgat om byggande i vatten, anbringas och brukas så, att fiskens gång i fiskådra kan hindras eller fisken eljest kan avhållas från att framgå där. Gränsälvscommissionen kan dock i visst fall medge undantag härifrån, om det kan antagas icke medföra fara ur fiskevårdssynpunkt och ej heller medföra väsentligt förfång för någon som ej samtyckt till åtgärden. Äger någon särskild rätt att för fiske stänga fiskådra, skall den rätten bestå.

Art. 3

Inom havsområdet skall, utöver fiskådra enligt lagen i vardera staten, finnas fredningszoner. Dessa utgöres av vattenområdena inom ett avstånd av 200 meter på ömse sidor om följande räta linjer:

a) från Kraaseligrundet utanför älvmyningen i bäring 1960 till en punkt 65°45,85'N, 24°06,45'O, därifrån till 65°44,0'N, 24°10,O, därifrån till 65°40,55'N, 24°11,95'O, därifrån mellan Sarvenkataja och Linnanklupu i bäring 1930;

b) från skärningspunkten av den från Kraaseligrundet enligt a) gående linjen och latitudsparallellen 65°46,0'N till 65°46,05'N, 24°02,75'O, därifrån i bäring 213,50 till 65°44,0'N, 23°59,50'O, därifrån till 65°42,0'N, 24°01,70'O, därifrån till 65°36,0'N, 23°59,25'O, därifrån i bäring 1600;

c) från 65o44,0'N, 23o59,50'O längs den under b) nämnda bäringlinjen 213,5o till 65o39,0'N, 23o51,50'O, därifrån till 65o38,0'N, 23o50,65'O, därifrån i bäring 171o;

d) från skärningspunkten av den under b) nämnda bäringlinjen och latitudsparallellen 65o44,60'N till 65o44,50'N, 23o50,30'O, därifrån till 65o43,60'N, 23o48,50'O, därifrån till 65o42,80'N, 23o48,70'O, därifrån till 65o41,40'N, 23o46,85'O, därifrån i bäring 200o;

e) från den under a) nämnda brytningspunkten 65o44,0'N, 24o10,0'O till 65o43,95'N, 24o14,15'O, därifrån väster om Vähä Huituri och Iso Huituri i bäring 160o;

f) från den under e) nämnda brytningspunkten 65o43,95'N, 24o14,15'O, till 65o43,80'N, 24o19,40'O, därifrån till 65o42,30'N, 24o22,85'O, därifrån i bäring 172o. Koordinaterna hänför sig till det svenska sjökortet nr 417 (Haparanda), samtliga upplagor 1960-1967.

Fredningszonernas sträckningar åskådliggöres på sjökort, bilagt deklARATIONEN den 1 april 1967 angående ändring i den stadga som finnes fogad i deklARATIONEN den 10 maj 1927 mellan Sverige och Finland rörande fastställande av stadga för fiskets bedrivande inom Torne älvs fiskeområde.

Det ankommer på länsstyrelserna i Norrbottens län och Lapplands län att envar på sin sida av riksgränsen vitaga erforderliga åtgärder för utmärkning i vattnet av fredningszonernas belägenhet.

Fiskeredskap eller annan anordning får ej i annat fall än då fråga är om åtgärd, vartill medgivande erhållits enligt vad i denna överenskommelse är stadgat om byggande i vatten, anbringas och brukas så, att fiskens gång i fredningszon kan hindras eller fisken eljest kan avhållas från att framgå där.

Art. 4

Allt fiske med storryssja, bottengarn och mocknät samt annat för fångst av lax och laxöring avsett redskap är förbjudet inom den del av havsområdet som är belägen mellan älvmyningen och en linje, dragen från södra stranden av Salmisvikens mynning över sydligaste udden på öarna Kraaseli och Tirro samt över Sellöns norvästra udde till Björköns sydvästra udde.

I Sundet mellan öarna Stora Tervakari och Hamppuleiviskä får ej från någondera sidan utsättas fiskeredskap med större längd än 200 meter.

Art. 5

Utsättande av byggt eller timrat fiskeredskap av mera stadigvarande natur (fast fiskeverk) är i enlighet med kap. 3 art. 1 att anse såsom byggande i vatten och får följaktligen ej ske utan tillståndsprovning i den mån sådan är föreskriven i kap. 3 art. 13.

I fråga om utsättande av annat fiskeredskap med strand- eller bottenfäste samt fiske med notar ankommer på gränsälvscommissionen att i den mån det finnes erforderligt meddela sådana föreskrifter, som utan att medföra intrång av någon betydelse i enskild fiskerätt är ägnade att förebygga olägenhet för flottning och samfärdsel.

Art. 6

I fråga om fiske inom älvområdet efter lax eller laxöring med notar kan för viss fiskeplats, under förutsättning att annat fiske ej lider förfång av betydelse därav, bestämmas att fisket skall brukas samfällt över riksgränsen. Beslut härom, gällande för högst tio år i sänder, meddelas i gränsälvscommissionen på framställning av en eller flera av dem som innehar fiskerätten. I beslutet skall commissionen fastställa stadgar för det samfällda fiskebruket, angivande det område som avses samt grunderna för fiskets utövande och förvaltning. Hemmansägare i byalag vid och i närheten av fiskeplatsen skall enligt grunder som anges i stadgarna äga företräde till upplåtelse av fiskerätten.

Kommissionens beslut skall för att bli gällande stadfästas av båda regeringarna.

Art. 7

Oberoende av riksgränsen kan för viss del av älvområdet bestämmas, att rätt till fiske efter lax eller laxöring med drag eller därmed jämförligt redskap skall kunna upplåtas mot fiskekort

(fiskerättsbevis). Beslut härom, gällande för högst tio år i sänder, meddelas av gränsälvscommissionen. Beslutet skall för att bli gällande stadfästas av båda regeringarna. Fiskekort skall avse visst i kortet angivet distrikt och gälla för högst ett år.

Kommissionen meddelar de föreskrifter om försäljning av fiskekort som i övrigt är behövlige. Inkomsterna av fiskekort för visst distrikt tillfaller dem som innehar rätten till fisket inom distriktet efter deras andelar däri.

Art. 8

I bilaga B till denna överenskommelse har intagits stadga för fisket inom Torne älvs fiskeområde.

Kap. 6. Skydd mot vattenförorening

Art. 1

I vattenområde får ej i vidare mån än som är tillåtligt enligt denna överenskommelse utsläppas fast eller flytande avfall eller annat ämne så, att därav uppkommer menlig uppgrundning, skadlig förändring av vattnets beskaffenhet, skada för fiskbeståndet, minskning av trivseln för befolkningen eller våda för dess hälsa eller annan sådan skada eller olägenhet för allmänt eller enskilt intresse.

Art. 2

Utöver bestämmelserna i detta kapitel gäller vad som i den stat där utsläppandet sker eller avses ske föreskrives i hälsovårds-, byggnads- och naturvårdslagstiftning samt i särskild lagstiftning till skydd mot vissa slag av vattenförorening.

Art. 3

Bestämmelserna i art 4-14 gäller för användning av mark, byggnad eller anläggning på sätt som kan medföra förorening av vattenområde, om användningen ej utgör byggande i vatten.

Art. 4

Gränsälvscommissionen kan på ansökan av den som utövar eller ämnar utöva verksamhet som avses i art. 3 lämna tillstånd till verksamheten efter prövning enligt denna överenskommelse och föreskriva de villkor som är behövlige för tillgodoseende av allmän eller enskild rätt. I bilaga C till denna överenskommelse har intagits stadga om prövnings- och anmälningskyldighet för verksamhet som avses i art. 3.

Kommissionen kan, om den på grund av verksamhetens beskaffenhet och verkningar eller av annan anledning finner det påkallat, underställa frågan om tillåtligheten av verksamheten och de villkor som med hänsyn till allmänna intressen bör gälla för denna båda regeringarnas prövning. Sådan underställning skall alltid ske, om endera regeringen förbehåller sig prövningsrätt och lämnar kommissionen besked därom innan kommissionen avgjort frågan om verksamhetens tillåtlighet.

Art. 5

För skada och intrång av verksamhet som avses i art. 3 skall utgå ersättning enligt kap. 7.

Vid bedömning huruvida verksamheten får tillåtas skall förhållandena inom den ena och inom den andra staten beaktas såsom likvärdiga.

För verksamheten skall väljas sådan plats att ändamålet kan vinnas med minsta intrång och olägenhet utan oskälige kostnad.

Art. 6

Den som utövar eller ämnar utöva verksamhet som avses i art. 3 skall vidtaga de skyddsåtgärder, tåla den begränsning av verksamheten och iakttaga de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa olägenhet.

Omfattningen av åliggande enligt [första stycket](#) bedömes med utgångspunkt i vad som är tekniskt möjligt vid verksamhet av det slag som är ifråga och med beaktande av såväl allmänna som enskilda intressen.

Vid avvägningen mellan olika intressen skall särskild hänsyn tagas till å ena sidan

beskaffenheten av område som kan bli utsatt för förorening och betydelsen av föroreningens verkningar, å andra sidan nyttan av verksamheten samt kostnaden för skyddsåtgärd och den ekonomiska verkan i övrigt av försiktighetsmått som kommer i fråga.

Art. 7

Kan verksamhet som avses i art. 3 befaras föranleda olägenhet av väsentlig betydelse, även om försiktighetsmått som avses i art. 6 iakttages, får verksamheten utövas endast om särskilda skäl föreligger.

Innebär den befarade olägenheten att ett stort antal människor får sina levnadsförhållanden väsentligt försämrade eller att betydande förlust från naturvårdssynpunkt uppkommer eller att liknande allmänt intresse skadas avsevärt, får verksamheten ej utövas.

Art. 8

Avloppsvatten som kommer från vattenklosett eller härrör från tätbebyggelse och som ej undergått längre gående rening än slamavskiljning får icke utsläppas i vattendrag, sjö eller annat vattenområde, om det ej är uppenbart att det kan ske utan olägenhet.

Art. 9

Om för rening av avloppsvatten, som skall utsläppas i vattenområde, är behövt att anläggning utföres på annan tillhörig fastighet, kan gränsälvskommisionen förplikta ägaren att mot ersättning enligt kap. 7 tåla intrånget av anläggningen. Tomtplats, trädgård eller part får dock ej tagas i anspråk för ändamål som nu avses, om det kan undvikas utan synnerlig olägenhet.

Art. 10

Tillstånd enligt art. 4 får, då det påkallas av omständigheterna, meddelas för bestämd tid.

Beslut varigenom lämnats tillstånd enligt art. 4 är gällande mot envar i den mån det äger laga kraft, dock med de inskränkningar som följer av art. 11 och 12. I fråga om föreskrift enligt kap. 8 art. 10 punkt 4 skall bestämmelsen i kap. 3 art 17 äga motsvarande tillämpning.

Art. 11

Åsidosätter någon villkor som angivits i tillståndsbeslut och är avvikelser betydande, kan gränsälvskommisionen förklara tillståndet förverkat och förbjuda fortsatt verksamhet.

Har tio år förflutit från det tillståndsbeslut meddelats eller har dessförinnan förhållandena ändrats väsentligt, kan gränsälvskommisionen föreskriva nya eller strängare villkor för verksamheten efter vad som är skäligt. Om särskilda skäl föreligger, kan kommissionen efter utgången av tid som nu sagts även ompröva tillstånd att utsläppa avloppsvatten i visst vattenområde.

Uppkommer genom verksamhet som avses i art. 3 betydande olägenhet som icke förutsågs när tillstånd lämnades, kan gränsälvskommisionen meddela föreskrift som är ägnad att förebygga eller minska olägenheten för framtiden.

Fråga som avses i denna artikel prövas efter ansökan av vederbörande myndighet eller enskild sakägare i någondera staten.

Art. 12

Efter ansökan av tillståndshavaren kan gränsälvskommisionen upphäva eller mildra villkor i tillståndsbeslut, om det är uppenbart att villkoret ej längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständighet som icke förutsågs när tillståndet meddelades.

Har regeringarna fastställt villkor för tillstånd, får gränsälvskommisionen vid tillämpning av [första stycket](#) icke avvika väsentligt från villkoret utan att regeringarna medgivit det.

Art. 13

Har ersättning för skada eller intrång av verksamhet som avses i art. 3 bestämts att utgå med visst årligt belopp, utgör beslutet icke hinder för kommissionen att, i sammanhang med beslut om nya eller ändrade föreskrifter till motverkande av förorening eller då eljest ändrade

förhållanden inträtt, meddela sådana ändrade bestämmelser rörande ersättningen och sättet för dess utgående som föranledes därav.

Art. 14

Har tillstånd enligt denna överenskommelse icke meddelats, äger gränsälvskommisionen besluta om förbud mot verksamhet som avses i art. 3 eller om åläggande för den som utövar eller ämnar utöva sådan verksamhet att vidtaga försiktighetsmått.

Fråga som avses i denna artikel prövas efter ansökan av vederbörande myndighet eller enskild sakägare i någondera staten.

Kap. 7. Ersättning

Art. 1

Den som enligt denna överenskommelse medges rätt att taga i anspråk annan tillhörig egendom eller att tillgodogöra sig vattenkraft, som tillhör annan, eller att vidtaga åtgärd, varigenom eljest egendom tillhörig annan lider skada eller intrång, är skyldig att ersätta egendom som tages i anspråk eller förlust, skada eller intrång som förorsakas.

Ersättning skall, om ej annat stadgas, fastställas i samband med tillstånd till den åtgärd varom är fråga.

Art. 2

Även utan samband med ansökan om tillstånd äger gränsälvskommisionen besluta i fråga om ersättning på grund av åtgärd som omfattas av denna överenskommelse.

Ersättning för skada och intrång till följd av åtgärd enligt kap. 3 art. 21 bestämmes i brist på åsämjande av gränsälvskommisionen.

Art. 3

I den mån ej annat följer av överenskommelsen skall beträffande grunderna för ersättning, rätt för ägare av egendom som tages i anspråk eller skadas att fordra inlösen samt sättet och tiden för gäldande av ersättning gälla lagen i den stat där egendom som tages i anspråk är belägen eller där eljest förlusten, skadan eller intrånget uppstår.

Kap. 8. Förfarandet

Art. 1

Gränsälvskommisionen skall efter ansökan, såsom mål, upptaga fråga om:

- 1) tillstånd till byggande i vatten enligt kap. 3 art. 13 eller till vattenreglering enligt kap. 4 art. 1 eller till utsättande av fast fiskeverk enligt kap. 5 art. 5 [första stycket](#);
- 2) prövning av byggnads laglighet enligt kap. 3 art. 14;
- 3) anstånd enligt kap. 3 art 17;
- 4) omprövning som avses i kap. 3 art 18;
- 5) ersättning eller ändrade föreskrifter med anledning av oförutsedd skada enligt kap. 3 art. 19;
- 6) föreskrifter enligt kap. 4 art. 3;
- 7) gottgörelse enligt kap. 4 art. 4;
- 8) tillstånd till verksamhet som avses i kap. 6 art. 3;
- 9) anstånd enligt kap. 6 art. 10 jämförd med kap. 3 art. 17;
- 10) omprövning enligt kap. 6 art. 11-13;
- 11) förbud eller åläggande enligt kap. 6. art. 14;
- 12) ersättning enligt kap. 7 art. 2.

Kommisionen skall även upptaga mål enligt den i kap. 1 art. 2 [andra stycket](#) angivna flottningsöverenskommelsen.

Art. 2

Ansökan enligt art. 1 punkterna 1, 2 eller 8 skall innehålla de upplysningar som påkallas för bedömande av företagets beskaffenhet, omfattning och verkningar. Av företaget berörda fastigheter skall uppges så fullständigt som möjligt med ägares och nyttjanderättshavares

namn och hemvist. Om det tillämnade företaget är betydande omfattning eller ingripande beskaffenhet, skall anges i vad mån vid planläggningen av företaget samråd ägt rum med myndigheter och sammanslutningar som beröres av företaget.

Annan ansökan enligt art. 1 skall innehålla de uppgifter som med hänsyn till omständigheterna påkallas för bedömning av den fråga som ansökningen avser.

Ansökan med därvid fogade handlingar skall inges eller med posten insändas i sex exemplar eller det större antal exemplar som gränsälvscommissionen i särskilt fall bestämmer.

Finner commissionen ansökan ofullständig i något avseende, skall commissionen förelägga sökande att inom viss tid bota bristen vid äventyr, om det försummas, att ansökningen förklaras förfallen.

Art. 3

Om commissionen finner ansökan vara av beskaffenhet att det icke tillkommer commissionen att pröva den, skall den avvisas.

Det skall åligga vederbörande domstolar och andra myndigheter i vardera staten att underrätta gränsälvscommissionen om mål och ärende inom det i kap. 1 art. 1 [första stycket](#) angivna tillämpningsområdet. Finner commissionen att det enligt överenskommelsen ankommer på commissionen att pröva målet eller ärendet skall detta överlämnas till commissionen.

Om commissionen avvisat ansökan enligt [första stycket](#) eller vid underrättelse enligt [andra stycket](#) funnit att det ej ankommer på commissionen att pröva målet eller ärendet, är commissionens avgörande bindande för domstolar och andra myndigheter.

Art. 4

Är ansökan fullständig och finner ej gränsälvscommissionen, att den genast bör avvisas i enlighet med art. 3 [första stycket](#) skall kända motparter samt berörda myndigheter och sammanslutningar genom postförsändelser underrättas om ansökningen och tillfälle beredas dem att inkomma med erinringar. Ansökningen skall även, om den ej på annat lämpligt sätt kan delges berörda motparter, kungöras i en eller flera ortstidningar. Kungörelsen skall innehålla erforderliga upplysningar för bedömning av ansökningens huvudsakliga innebörd samt uppgift om tid för framställande av erinringar, sättet för kallelser till parterna och plats där handlingarna i målet enligt art. 5 skall finnas tillgängligt.

I den mån så finnes påkallat skall exemplar av ansökningshandlingarna sändas till vederbörande myndigheter i vardera staten.

Sedan erinringar inkommit, kan ytterligare skriftväxling, äga rum enligt gränsälvscommissionens bestämmande.

Art. 5

Ett exemplar av handlingarna i mål skall, om det ej är uppenbart obehövt, hållas tillgängligt för den, som vill taga del därav, på viss för sakägarna välbelägen plats hos pålitlig person (aktförvarare).

Art. 6

I mål skall gränsälvscommissionen hålla muntlig förhandling. För beslut enligt art. 2 sista stycket, att ansökan skall vara förfallen, eller för avvisning enligt art. 3 [första stycket](#) är dock sådan förhandling ej erforderlig.

Art. 7

Gränsälvscommissionen skall tillse, att mål blir så utrett, som dess beskaffenhet påkallar. När så finnes behövt, skall commissionen i sin helhet eller en eller flera av dess medlemmar hålla syn på platsen.

Om för målets utredning påkallas, att bevisning upptages genom vittnesförhör eller genom förhör med part under sanningsförsäkran, skall sådan bevisning på framställning av commissionen upptagas av domstol som commissionen bestämmer.

Art. 8

Vid prövning av mål äger gränsälvscommissionen ej inlåta sig på fråga om äganderätt till fastighet eller omfattningen av fastighets ägoområde.

Råder tvist i fråga som avses i [första stycket](#) eller tvistas i annan fråga, som commissionen finner lämpligen ej böra prövas av commissionen, skall commissionen förklara målet vilande i avbidan på tvistens lösning eller, om så finnes kunna ske, avgöra målet med giltighet under förutsättning av viss utgång av tvisten.

Art. 9

Beslut om gränsälvscommissionen, varigenom tillstånd lämnas till byggande i vatten, skall innehålla:

- 1) noggrann beskrivning av byggnadens läge och beskaffenhet;
- 2) erforderliga föreskrifter om dämmnings- och sänkingsgränser samt om hushållningen med och framsläppandet av vattnet;
- 3) bestämmelser om den ersättning skall utgå till följd av företaget;
- 4) i förekommande fall föreskrift om avgift eller annat särskilt villkor enligt kap. 3 art. 10;
- 5) föreskrift om den tid inom vilken företaget skall vara fullbordat;
- 6) i förekommande fall föreskrift om besiktning enligt kap. 9 art. 7;
- 7) de villkor i övrigt som kan vara behövlige för tillgodoseende av allmän eller enskild rätt.

Art. 10

Beslut av gränsälvscommissionen, varigenom tillstånd lämnas till verksamhet som avses i kap. 6 art. 3, skall innehålla:

- 1) noggranna föreskrifter om den verksamhet vartill tillstånd lämnas;
- 2) bestämmelser om de åtgärder till motverkande av förorening som skall vidtagas;
- 3) bestämmelser om den ersättning skall utgå till följd av företaget;
- 4) föreskrift om den tid inom vilken anläggningarna för företaget skall vara fullbordade;
- 5) i förekommande fall föreskrift om besiktning enligt kap. 9 art. 7;
- 6) de villkor i övrigt som kan vara behövlige för tillgodoseende av allmän eller enskild rätt.

Art. 11

Gränsälvscommissionen äger till särskilt avgörande upptaga frågan om ett företags tillåtlighet och, om företaget finnes tillåtligt, meddela tillstånd till erforderliga arbeten.

Kan verkningarna av ett företag i visst hänseende icke med erforderlig säkerhet förutses, äger commissionen, då medgivande till företaget lämnas, i avbidan på erfarenhetens rön uppskjuta frågan om de föreskrifter som i denna del påkallas angående ersättning eller annat. I den mån det finnes behövlige skall provisoriska bestämmelser meddelas om ersättning eller om vidtagande av åtgärder till skydd för skadelidande.

Art. 12

Sökande i mål enligt art. 1 punkterna 1, 2, 3, 8 och 9 är skyldig att, enligt gränsälvscommissionens bestämmelse, gottgöra motpart sådana kostnader som prövas ha varit behövlige för förberedande och utförande av hans talan inför commissionen.

I annat mål skall kommissionen efter omständigheterna förordna om kostnadernas bärande.

Kostnaden för gottgörelse åt sakkunnig, som tillkallats av commissionen, förskjutes av sökanden, om ej annat bestämmes av commissionen. Frågan om det slutliga gäldandet av sådan kostnad prövas enligt de i [första](#) eller [andra stycket](#) angivna grunderna.

Art. 13

Vid prövningen av mål skall samtliga medlemmar av gränsälvscommissionen delta. Förekommer skiljaktiga meningar, gäller den mening om vilken minst fyra medlemmar, därav minst två från vardera staten, förenar sig. Erhåller ingen mening sådant röstetal och är fråga om ersättning för egendom som tages i anspråk eller för förlust, skada eller intrång eller för kostnad som avses i art. 12, gäller den mening som, i förekommande fall med tillämpning av

omröstningsreglerna för domstol i den stat medlemmarna tillhör, omfattas av flertalet medlemmar från den stat där egendomen är belägen eller där förlusten, skadan eller intrånget uppkommer eller till vilken kostnaden hänför sig; annan fråga skall hänskjutas till regeringen för avgörande.

I fråga som endast avser beredning av mål äger ordföranden ensam besluta.

Art. 14

Gränsälvskommisionens beslut i mål skall, om det ej ges i omedelbar anslutning till muntlig förhandling i målet, meddelas å dag varom vid förhandlingen lämnas besked. Kan sådant besked ej lämnas, skall underrättelse om dag för beslutet lämnas parterna i den för kallelser till dem bestämda ordningen.

Art. 15

Mot gränsälvskommisionens beslut i mål kan talan fullföljas hos vattenöverdomstolen i vederbörande stat, såvitt angår fråga om ersättning för egendom som tages i anspråk eller för förlust, skada eller intrång eller för kostnad som avses i art. 12. Fullföljdsinlaga skall vara nämnda domstol tillhanda senast å sextionde dagen efter dagen då kommissionens beslut gavs. Wade- eller missnöjesanmälan är ej erforderlig. Beträffande fullföljden gäller i övrigt vad i staten är stadgat beträffande talan mot dom i vattenmål som ej är brottmål.

Beträffande andra frågor än sådana som avses i [första stycket](#) vinner kommissionens beslut i mål omedelbart laga kraft.

Sådant av kommissionen i mål meddelat beslut, som innefattar tillstånd till företag eller åtgärd, får verkställas utan hinder av att mot beslutet föres talan enligt [första stycket](#).

Art. 16

I fråga om gränsälvskommisionens beslut i mål skall vad lagen i någondera staten stadgar om särskilda rättsmedel i tillämpliga delar lända till efterrättelse, såvitt beslutet rör intresse i den staten.

Art. 17

Fråga, som ankommer på gränsälvskommisionen att pröva och som ej anges i art 1, skall av kommissionen upptagas till behandling såsom ärende.

Ärende upptages av kommissionen själmant eller på framställning av vederbörande myndighet eller rättsägare. För utredning av ärendet skall kommissionen ge berörda myndigheter och rättsägare tillfälle att yttra sig samt inhämta de upplysningar och vidtaga de åtgärder i övrigt som är behövlige med hänsyn till ärendets beskaffenhet. Muntlig förhandling skall hållas, om det kan antagas att utredningen främjas därav.

Vid prövningen av ärende skall samtliga medlemmar av kommissionen delta. Förekommer skiljaktiga meningar, gäller den mening om vilken minst fyra medlemmar, därav minst två från vardera staten, förenar sig. Erhåller ingen mening sådant röstetal, skall den väckta frågan anses förfallen, fråga av beskaffenhet att avgörande måste träffas skall hänskjutas till regeringarna. I fråga som endast avser beredning av ärende äger ordföranden ensam besluta.

Mot kommissionens beslut i ärende får talan ej föras; i vissa fall kräves dock, enligt vad därom stadgas i kap. 5 art. 6 och 7, båda regeringarnas stadfästelse av beslutet.

Kap. 9. Tillsyns- och ansvarsbestämmelser m.m.

Art. 1

Gränsälvskommisionen skall i samråd med vederbörande myndigheter i vardera staten utöva tillsyn över nyttjandet av vattnet och över vattenförhållandena i övrigt inom tillämpningsområdet för överenskommelsen. I fråga om fisketillsyn gäller detta inom det i kap. 5 art. 1 angivna särskilda tillämpningsområdet.

Denna överenskommelse innebär icke någon inskränkning i den tillsyn som skall utövas enligt lagstiftningen i vardera staten.

Gränsälvscommissionen äger meddela bestämmelser om tillsyn av särskilt förordnad sakkunnig. Fisketillsyn kan enligt bestämmande av gränsälvscommissionen utövas genom övervakningspatruller gemensamma för båda staterna. Vardera staten skall avlöna och utrusta sina övervakare.

Art. 2

Gränsälvscommissionen skall verka för att tillsynsmyndigheterna i vardera staten får tillgång till material som erfordras för deras tillsynsverksamhet.

När anledning därtill förekommer skall commissionen bringa gjorda iakttagelser rörande förhållandena inom tillämpningsområdet till vederbörande myndighets kännedom för vidtagande av åtgärd som kan ankomma på myndigheten.

Art. 3

Gränsälvscommissionen skall fortlöpande hålla uppsikt över vattenföringen vid Tarendöälvens utflöde ur Torne älv. Till grundval härför skall commissionen snarast möjligt låta utföra erforderliga undersökningar och beräkningar för fastställande av de vattenmängder som vid rådande naturliga förhållanden framrinner i var och en av de båda älvorna.

Art. 4

För att utöva tillsyn enligt denna överenskommelse har gränsälvscommissionen och sakkunnig som förordnats enligt art. 1 rätt att vinna tillträde till fabrik eller annan anläggning, vare sig den är i bruk eller ej, samt att företaga undersökning inom anläggningen eller område som hör till denna.

Behövs undersökning på annan plats, har commissionen och den sakkunnige rätt att vinna tillträde dit för att utföra undersökningen. Detta gäller dock ej hus, tomt eller trädgård.

Art. 5

Kan verksamhet befaras strida mot denna överenskommelse, är den som utövar verksamheten skyldig att på begäran lämna gränsälvscommissionen behövliga upplysningar om verksamheten.

Art. 6

Den som tagit befattning med tillsyn enligt denna överenskommelse får ej obehörigen yppa yrkeshemlighet som därigenom blivit känd för honom eller driftanordning, affärsförhållande eller förhållande av betydelse för någotdera landets försvar varom han sålunda fått kännedom.

Art. 7

I sammanhang med beslut, varigenom gränsälvscommissionen lämnar medgivande till företag eller åtgärd enligt denna överenskommelse, skall commissionen, när den finner skäl därtill, föreskriva att efter arbetenas fullbordande besiktning därå skall verkställas av sakkunnig person på företagens bekostnad.

Besiktningssman förordnas av commissionen eller dess ordförande.

Art. 8

För avgifter, som utgår med stöd av denna överenskommelse, skall finnas en särskild fond. Om förvaltningen av fonden och om användningen av medlen för därför avsedda ändamål utfärdas bestämmelser av regeringarna efter förslag av gränsälvscommissionen.

Art. 9

Om någon vidtager åtgärd av sådan beskaffenhet, att den uppenbarligen ej får utföras utan medgivande av gränsälvscommissionen, kan vederbörande myndighet i den stat där åtgärden vidtages förbjuda arbetets fortsättande intill dess sådant medgivande erhållits samt, om det finns skäl därtill, förordna om handräckning till rättelse av vad som olagligen skett. Verkställes arbete, vartill medgivande erhållits, i strid mot de för arbetet givna föreskrifterna, kan likaledes sådant förordnande meddelas, om det ej är uppenbart att varken allmän eller enskild rätt kränkes genom avvikelsen.

Art. 10

Den som mot bestämmelsen i kap. 3 art. 13 [första stycket](#) bygger i vatten eller mot bestämmelsen i kap. 4 art. 1 jämförd med kap. 3 art. 13 [första stycket](#) verkställer vattenreglering eller mot bestämmelsen i kap. 5 art. 5 [första stycket](#) utsätter fast fiskeverk utan att gränsälvscommissionen lämnat medgivande därtill, skall, om han insett eller skäligen bort inse att enligt de anförda bestämmelserna medgivande varit erforderligt, dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Den som erhållit commissionens medgivande till företag eller åtgärd som sägs i [första stycket](#) men från de för företaget eller åtgärden givna föreskrifterna gör avvikelse av beskaffenhet att kränka allmän eller enskild rätt, dömes likaledes till böter eller fängelse i högst ett år.

Art. 11

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

- 1) bryter mot förbudet i kap. 6 art. 1,
- 2) bryter mot förbud som meddelats med stöd av kap. 6 art 11 eller 14,
- 3) underlåter att iakttaga föreskrift om prövnings- och anmälningsskyldighet som staterna meddelat enligt kap. 6 art. 4, eller
- 4) åsidosätter villkor eller föreskrift som meddelats med stöd av kap. 6 art. 4, 11, 12 eller 14, så att allmän eller enskild rätt kan kränkas,
dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

Den som uppsåtligen av oaktsamhet bryter mot kap.9 art. 6 dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

Art. 12

Åtal för gärning som avses i art. 10 och 11 skall anhängiggöras vid allmän underrätt i den ort där överträdelsen begåtts.

Avser brott mot kap. 9 art. 6 annat än förhållande av betydelse för någodera landets försvar, får brottet åtalas av åklagare endast efter angivelse av målsägande.

Art. 13

Om påföljd för den, som anbringar och brukar fiskeredskap eller annan anordning i strid mot bestämmelserna i kap. 5 art. 2 eller 3 om fiskeådra eller fredningszoner eller som fiskar i strid mot bestämmelserna i kap. 5 art. 4 eller mot föreskrift meddelad enligt kap. 5 art. 5 [andra stycket](#), ges bestämmelser i stadgan för Torne älvs fiskeområde.